

RUTESPIRINEUS
Rutes de muntanya, senderisme i excursions

Paisatges
pintorescos

Patrimoni
històric

Rutes
circulars

Català

La Vall d'Àssua des de Sort

Descobrim els camins històrics i plens d'encant de la vall del riu Pamano

Sort, La Vall d'Àssua i el Batlliu de Sort,
Pallars Sobirà, Lleida, Catalunya, Espanya

Dificultat Notable

Temps total efectiu 7:50h

Distància total 30 km

Desnivell acumulat 1.265m

Altitud màxima 1.452m

Altitud mínima 692m

Punt de sortida / arribada Sort - Hotel Les Brases

Població més propera Sort

Ruta patrocinada per l'Hotel Restaurant
Les Brases de Sort, al cor del Pallars Sobirà.

Avinguda Generalitat, 27, s/n, 25560 Sort (Pallars Sobirà)
info@hotelbrases.com - 973 621 071
www.hotelbrases.com

Parc Natural de l'Alt Pirineu. 1:50.000. Editorial Alpina.

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Sort - Hotel Les Brases	0:00h	692m	42.4148759°	1.1323210°
2 Pista asfaltada	0:30h	850m	42.4182029°	1.1235149°
3 Olp	1:15h	1.095m	42.4301069°	1.1144570°
4 Carretera LV-5223	2:15h	958m	42.4497620°	1.1077529°
5 Altron	2:30h	955m	42.4507070°	1.1035219°
6 Sorre	3:15h	1.073m	42.4526439°	1.0990939°
7 Llessuí	3:45h	1.393m	42.4504589°	1.0738849°
8 Saurí	4:00h	1.226m	42.3897310°	1.1297020°
9 Collada de Trases	5:15h	1.452m	42.4351910°	1.0923250°
10 Bordes d'Olp	5:35h	1.457m	42.4306440°	1.0927629°
11 Carretera d'Olp a Pujalt	6:20h	1.169m	42.4260049°	1.1126679°
12 Pujalt	6:50h	1.162m	42.3897310°	1.1297020°
1 Sort - Hotel Les Brases	7:50h	692m	42.4148759°	1.1323210°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum Europeu 1950

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- **La màgia de la Vall d'Àssua!**
- Poder gaudir de les vistes del **Monteixo**, el **Montsent de Pallars** i la **Torreta de l'Orri** en una mateixa excursió.
- Refrescar-nos a les **fonts** del Batlliu de Sort i de la Vall d'Àssua.
- Descobrir la **sensacional xarxa de camins** que enllaçava aquests **nuclis del Pallars** abans que aparegués l'automòbil.
- Observar **daines en estat salvatge**.

INTRODUCCIÓ

Ruta molt completa, profunda i fascinant que ens endinsa a la Vall d'Àssua seguint els antics camins de bast que comunicaven els petits nuclis del Batlliu de Sort i de la Vall d'Àssua amb la resta del país. Comencem l'excursió a Sort, la capital del Pallars Sobirà, i ens enfilem fins a l'assolellat poblet d'Olp. A continuació flanquegem la muntanya per una zona boscosa fins al nucli d'Altron. Baixem fins a la vella Mola de Sall, on creuem el riu Pamano, i pugem fins als pintorescos Sorre i Llessuí. Continuem fins a Saurí i tornem a creuar el riu Pamano. Unes llaçades per l'obaga de la muntanya ens apropen a la collada de Trases, des d'on iniciem un llarg descens fins a les Bordes d'Olp, el poble panoràmic de Pujalt i, finalment, fins a Sort.

Si volem descobrir l'essència del Pallars Sobirà, el seu passat agro-ramader i l'arquitectura dels seus petits nuclis de muntanya, no ens podem perdre aquesta ruta. Si bé és una excursió exigent des d'un punt de vista físic -arrel de la distància i el desnivell que presenta-, ens ofereix grans atractius: gaudim de fantàstiques vistes del Monteixo, el Montsent de Pallars i la Torreta de l'Orri, recorrem preciosos camins històrics -alguns d'ells recuperats recentment- i comprenem com era la vida en aquestes contrades de desnivells aparentment impossibles fa no tants anys.

SABIES QUE...

Un camí de bast és un tipus de via tradicional que permet el pas d'animals carregats amb sàrries o arreus, però que és massa estret i abrupte perquè hi passin carros? Els trams més complicats d'aquests camins solien estar empedrats. Abans que s'estengués l'ús de l'automòbil i s'obriessin pistes i carreteres, la gent de muntanya es desplaçava hores i hores, amunt i avall, utilitzant la xarxa de camins de bast. Durant els darrers anys, diversos projectes han permès recuperar alguns dels antics camins de bast del Pallars.

NO ET PERDIS..

L'encant dels carrerons estrets de pobles com Saurí, Sorre o Altron, plens de passadissos, safarejos porxats i placetes amagades, relleus esculpits a les façanes, pallisses amb coberts, santuaris a les cantonades,...

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

El punt d'inici de l'excursió se situa a l'**Hotel Restaurant Les Brases de Sort**. Arribem a Sort per la carretera **C-13**. L'hotel Les Brases està situat a la mateixa carretera C-13, just a la sortida del poble pel seu extrem N. La C-13 és la carretera principal que articula i creua tot el poble de cap a cap. A davant de l'hotel hi ha places d'aparcament públic gratuïtes per a estacionar-hi els vehicles.

MÉS INFORMACIÓ

DURACIÓ: Dia complet

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 7:50h en total: 3:45h des del punt d'inici fins a Llessú i 4:05h per tornar des d'aquest poble fins a Sort passant per la collada de Trases, les Bordes d'Olp i Pujalt.

DESNIVELL ACUMULAT: 1.265m

DIFICULTAT TÈCNICA: Notable. El recorregut no presenta cap dificultat tècnica però l'exigència física de la ruta és molt elevada: la distància i el desnivell que cal superar són molt considerables. Cal parar atenció durant el tram que va des del barranc dels Bodoluxos fins a la collada de Trases, durant aquest tram el camí no està definit (només trobem algun rastre de corriol, però que es perd de seguida). Aquesta ruta no és apta per a persones sense experiència a la muntanya.

ÈPOCA: Ruta que es pot realitzar durant tot l'any. A l'hivern cal matinar per aprofitar totes les hores de llum.

MATERIAL: Ja que hi ha moltes possibilitats de veure grans i petits rapinyaires (voltor comú, àguila daurada, milà negre i reial, falcó peregrí i mostatxut,...) i mamífers com la daina o el cabirol, és recomanable portar uns binocles a la motxilla.

CARTOGRAFIA:

· Parc Natural de l'Alt Pirineu. 1:50.000. Editorial Alpina.

OBSERVACIONS: A l'hivern, les obagues acostumen a estar glaçades gairebé durant tot el dia. Durant la ruta passem per un gran nombre de trencalls i els canvis de camí són freqüents. A més a més, cal superar un tram sense camí definit. Per aquests motius cal parar molta atenció a l'orientació i saber interpretar un mapa i/o un dispositiu GPS.

RECORREGUT

Comencem la ruta al davant de **1 l'Hotel Les Brases de Sort (0:00h - 692m)**. Rodegem l'hotel i ens situem al carrer doctor Carles Pou i Aleu (que discorre paral·lel a la carretera). Agafem un altre carrer que fa pujada (NO) i immediatament arribem a un trencall. Un senyal vertical ens indica el punt d'inici de l'itinerari pel Batlliu de Sort, que nosaltres seguirem durant el primer tram de l'etapa. Agafem aquest corriol i comencem a ascendir seguint les indicacions d'**Olp**. Deixem a la dreta el trencall a la Borda de Badiot i pugem amb decisió per aquest bonic camí que des d'època medieval comunicava Sort amb els pobles d'Enviny, Pujalt, Olp i Bressui. El corriol guanya altura ràpidament per entre restes d'antics murs de pedra seca, deixant enrere, a banda i banda del camí, diversos prats i camps de conreu. Després d'un flanqueig que ens ofereix bones vistes de Sort, arribem a una **cruïlla de camins**. Girem cap a la dreta en direcció a Olp.

Durant pràcticament tota la ruta anirem alternant senyalitzacions verticals, marques de pintura groga i, en alguns punts, plaques metàl·liques. Entre roures i lledoners aviat sortim a una **2 pista asfaltada (0:30h - 850m)**. La seguim cap a la dreta (N) fins que, al cap d'uns 8 minuts, agafem un corriol que surt a l'esquerra (NO). Continuem pujant i passem pel costat de l'ombrívola **font del barranc de les Lleres**, un veritable oasis i un bon indret per refrescar-nos si fa calor. Passem pel costat de la capella abandonada de Sant Pere i continuem pujant fins que arribem a **3 Olp (1:15h - 1.095m)**. Tenim a davant nostre l'església de la Mare de Déu de la Candelera. El nucli d'Olp està dividit en dues parts diferenciades, una d'inferior (on ens trobem ara) i una de superior, ubicada dalt d'un cingle. Aquest sector superior és conegut com la *Força*, fet que es deu a l'antiga presència d'una fortificació.

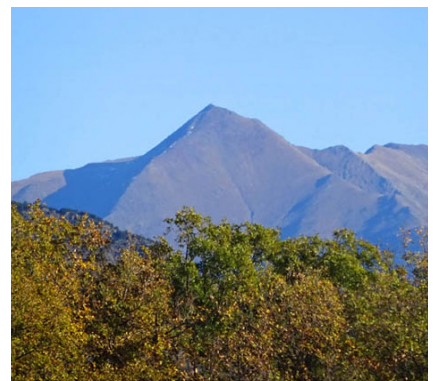

Deixem aquí l'itinerari del Batlliu de Sort i continuem la nostra ruta per la carretera LV-5224, en direcció NE. Ràpidament agafem el primer trencall a l'esquerra, en direcció a **Pujalt**. Abans d'arribar al cementiri d'Olp, ens desviem cap a la dreta i agafem una pista que va seguint una coma. Aquest proper tram ens ofereix vistes molt boniques de tota la vall: hi destaca, al fons, el cim piramidal del **Monteixo** i, més a prop, el turó del **serrat de Sant Josep**, a on s'alça l'ermita de **Sant Josep d'Olp**. De seguida arribem a una bifurcació: el camí de la dreta ens portaria fins a l'ermita (0:15h anada i tornada). Nosaltres continuem recte endavant en direcció a Altron. Anem resseguint la falda de la muntanya per un terreny planer i molt agradable. Cal estar atents als **vailets** dels filats metàl·lics pel bestiar, que en aquestes pastures acostumen a estar electricats. Un tram curt de baixada ens porta fins a la **4** **carretera LV-5223 (2:15h - 958m)**. Nosaltres descartem arribar a Altron per la via asfaltada i creuem la carretera cap a la dreta. A l'altra banda hi ha la petita **capella de la Mare de Déu de Montserrat** i el **corriol** que nosaltres hem de seguir. Aviat deixem enrere a la dreta el camí de Rialp i continuem cap a Altron (esquerra). No triguem en arribar una **nova bifurcació**, continuem pel camí de l'esquerra i pugem uns metres fins al pintoresc nucli **5** **d'Altron (2:30h - 955m)**.

Després d'admirar la plaça Major i l'església de Sant Serni, **desfem el camí** fins a l'última bifurcació. Agafem ara el camí que baixa fins al fons de vall i creuem el **riu Pamano**, eix vertebrador de la Vall d'Àssua. Aquest riu es va fer famós gràcies a la novel·la *Les veus del Pamano*, de Jaume Cabré, que ha estat traduïda a més de dotze idiomes. La història del llibre transcorre a Torena, un poble de ficció situat a la Vall d'Àssua. Just després de creuar el riu arribem a un pla on hi ha una taula de pícnic. Si agaféssim el camí de la dreta (E), al cap de 2 minuts arribaríem a l'enrunada **Mola de Sall**, una petita central hidràulica que va estar en funcionament fins als anys 60. La minicentral fou construïda l'any 1924 pels promotors Joaquim Moner d'Altron i Josep Bertran de Surp, i permetia illuminar els pobles dels voltants (Sorre, Caregue, Escàs, Rodés i Altron). L'any 1967 es va connectar Altron a la xarxa elèctrica d'alta tensió i la Mola de Sall va deixar d'operar.

Des del pla on hi ha la zona de pícnic, comencem la pujada cap a Sorre, que combina les marrades d'un camí ample amb un corriol estret que va fent drecera. Per entre prats de dall i pastures, arribem a **6** **Sorre (3:15h - 1.073m)**. Passem per sota d'un arc, deixem a l'esquerra l'església de Santa Llúcia i de seguida sortim a la **carretera LV-5223**, que agafem cap a la dreta (NO). Caminem 60 metres per la carretera fins que l'abandonem per un **corriol que surt cap a l'esquerra** i puja amb força. Entrem a la zona dels **plans de Bernui**, un terreny obert on és ben fàcil sorprendre algun milà reial volant, molt fàcil d'identificar per la seva cua forçada. Seguim ara l'anomenat camí de Santa Llúcia -també conegut com Camí Vell de Llessú a Sorre-. Passem per la petita capella de Sant Jaume i, uns metres més amunt, sortim novament a la carretera, que aquí fa un revolt força tancat. Creuem la carretera i continuem pel caminet que avança en paral·lel a la via asfaltada. Aviat arribem al veïnat de **Torre**, travessem una gran esplanada asfaltada i arribem a **7** **Llessú (3:45h - 1.393m)**. Si anem bé de temps, és molt recomanable explorar els carrerons del poble i admirar el robust campanar de l'església de Sant Pere.

Un cop passat el cementiri, des de la mateixa carretera, agafem un corriol que surt a mà esquerra en

direcció a Saurí (senyalitzat). Aquest corriol passa pel costat d'uns horts i fa drecera esquivant les llaçades de la carretera. Si ens aturem un moment en plena baixada, veurem, a l'altra banda de la vall, l'accés al nostre gran objectiu del dia: la solitària **collada de Trases**. Si amb la vista resseguim cap a l'esquerra la carena que baixa des del Tuc de la Cometa (SO), podem intuir aquest pas de muntanya que queda mig tapat pel llom que haurem de flanquejar. Seguim baixant pel corriol, creuem la carretera un parell de cops i entrem al bell mig del pintoresc nucli de **8 Saurí (4:00h - 1.226m)**. El camí passa per sota d'un petit túnel i, per entre cases i horts, abandona el poble. Baixem fins al fons de la vall i sortim a una pista, que agafem cap a la dreta (O). Avancem pel costat del riu Pamano i el creuem pel **pont de Rions**.

Ja a l'altra banda del riu, de seguida arribem a un trencall, nosaltres agafem el camí de la dreta, en direcció a les Bordes d'Olp i Olp (senyalitzat). Un corriol que surt a la dreta ens evita les llaçades de la pista i ens apropa a la **borda de Francesca** i, més amunt, a la **borda de Botiguer**. Resseguim l'obac del **barranc dels Bodoluixos** i anem a parar a uns prats on el camí s'acaba. Tenim al davant el llom de la **serra de Trases**. Nosaltres hem de continuar cap a l'esquerra fins al final del prat. Just on s'acaba el prat, veiem un petit rastre de camí (herba trepitjada). Hem de seguir aquesta traça una estona. Arribem a un punt on el camí s'acaba definitivament. Hem d'anar flanquejant la muntanya (SO) i guanyant altitud. Quan acabem el flanqueig veurem, al S, un únic pas entre dos turons. Dirigim les nostres passes cap a aquest coll, traçant una diagonal i evitant pujar pel mig de barranc, però sense desviar-nos massa cap a la dreta. A poc a poc el relleu se suavitzava. Passem com podem uns filats pel bestiar (no hi ha cap vailet) i arribem a la **9 collada de Trases (5:15h - 1.452m)**. Aquest pas, anomenat també *collada de Solati*, està ple de bardisses que dificulten la contemplació del paisatge i que, a més a més, ens obliguen a protegir-nos la cara. Si anem bé de temps podem apropar-nos, seguint la carena cap a l'esquerra (E), fins al Bony de Cucat (1.473m), des d'on veiem el Montsent de Pallars (NO) i la Torreta de l'Orri (SE).

Des del coll avancem fins a un prat amb arbres aïllats. Avancem per un terreny planer i obert, en direcció S-SO. Comencem a descendir suaument i, una mica més avall, ja veiem unes construccions disperses. Aviat arribem a les **10 Bordes d'Olp (5:35h - 1.457m)**. Continuem la ruta per un camí evident en direcció a Olp (E). Si el dia és clar veurem perfectament la Torreta de l'Orri just a davant nostre. Arribem a un punt on el camí d'Olp continua cap a l'esquerra. Si ens hi fixem bé, cap a la dreta surt un camí poc definit (SE), que nosaltres agafem. Un **repetidor** que està instal·lat uns 200m més avall ens serveix de punt de referència. Aviat desemboquem a una pista, que seguim de baixada fins que anem a parar a la **11 carretera d'Olp a Pujalt (6:20h - 1.169m)**. Agafem la carretera cap a la dreta (S) i la seguim durant uns 750m fins que arribem a un **trencall** (esquerra). Enllacem aquí amb l'itinerari del Batlliu de Sort.

El corriol baixa fins al fons del **barranc d'Estanyalga**. Veiem uns panells informatius que ens expliquen les diferents varietats de **papallona** que habiten en aquesta zona. Estem arribant a Pujalt, el poble on hi ha el Museu de les Papallones de Catalunya. Hem de parar atenció a l'orientació: el camí remunta uns metres pel barranc, que està enfangat gairebé sempre. De seguida, mig camuflat per la vegetació, surt un corriol a mà esquerra que puja fins a Pujalt. Hi ha un filat metàl·lic pel bestiar que haurem de passar per sobre o per sota (no hi ha vailet). Un cop superat aquest obstacle, seguim aquest bonic corriol fins que arribem a **12 Pujalt (6:50h - 1.162m)**.

Continuem pel carrer principal. Passem pel costat d'un abeurador i girem a la dreta per un carrer aparentment sense sortida. Si ens hi fixem bé, al final d'aquest carrer hi ha un passatge estret que surt cap a l'esquerra. Recorrem aquest passatge i baixem fins als safarejos del poble. Des d'aquest punt surt el Camí Vell que comunica Pujalt amb Sort (senyalitzat). Seguim les indicacions i comencem un descens molt agradable en direcció a Sort. Passem per la **font del Rossinyol** i continuem baixant per la **costa de Sant Pere**. Passem pel costat d'un antic **forn de calç** i, més endavant, deixem a l'esquerra una pedrera. Sortim del bosc i, caminant per entre bonics prats, arribem a les primeres cases de **Sort**. Travessem el casc antic del poble i arribem a **1 l'Hotel Les Brases (7:50h - 692m)**, punt final d'aquesta fantàstica ruta.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Museu de les Papallones de Catalunya

El Museu de les Papallones de Catalunya, al nucli de població de Pujalt, dins del terme municipal de Sort, és un centre d'interpretació, investigació i divulgació dedicat a les papallones i a les seves relacions amb el medi i els processos en què intervenen. (Més informació i horaris de visita: www.papallones.net)

Coordenades GPS: 42.416452° 1.111195°

Ecomuseu dels Pastors de la Vall d'Àssua

Ubicat al poble de Llessú, el museu és un centre dinamitzador de tota la Vall d'Àssua. Visitant-lo entendrem com treballaven i vivien els pastors de la vall en el passat i com ho fan avui en dia, utilitzant tecnologies com el GPS, la telefonia mòbil o la xolla mecanitzada. Si volem saber més sobre el món ramader, no ens podem perdre aquesta experiència! Més informació i horaris: <http://turisme.pallarssobira.cat/finteresmuseus.php?id=66>.

Coordenades GPS: 42.450616° 1.072324°

Formatgeria LA PEÇA D'ALTRON

En aquesta fantàstica formatgeria artesanal podem fer una visita guiada per conèixer les seves instal·lacions i descobrir els processos que converteixen la llet en formatge. També hi podem fer una degustació de les diverses varietats de formatges que elaboren. La formatgeria està situada a 50m de la rotonda que hi ha a l'entrada d'Altron. (Més informació i vistes: 615 852 179)

Coordenades GPS: 42.4486400° 1.1044010°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

Descobreix tot el que t'ofereim i viu els Pirineus com mai ho has fet!

Guies Web i Pdf gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar gratuïtament-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Recomanacions Rutes Pirineus

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes de senderisme i alta muntanya que us proposem a la web. Hotels, restaurants, museus, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!

Serveis per a organismes i empreses

Creem i elaborem continguts d'itineraris de senderisme i d'alta muntanya per a organismes i empreses (díptics, tríptics, format web, APP per a mòbils,...). També us oferim la possibilitat de patrocinar els nostres continguts i així promocionar-vos en diversos espais de la nostra web.

www.rutespirineus.cat | info@rutespirineus.cat